

**Başvekâlet teşkilâtı hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni
mazbatası (1/793)**

T. C.

Başvekâlet

Muamelmât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 2765

3 . III . 1954

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Başvekâlet Teşkilâtı hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 3 . III . 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun ve esbabı mucibe lâyihalarıyla ilişığının ekli olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

Halen meriyette bulunan Başvekâlet Teşkilâtı hakkındaki Kanun 29 . VI . 1943 tarihinde meriyete konulmuştur.

Bu kanuna bağlı kadrolar, kanunun meriteye girdiği zamandaki İkinci Cihan Harbinin çok sıkışık devresi nazara alınarak hizmetlerin mümkün mertebe asgari personel ile ifası esasına göre tesbit edilmiş bulunmaktaydı.

Bilhassa 1950 yılından itibaren Devlet hizmetlerinde meydana gelen büyük tahavvül ve inkişaf lar iş hacmini geniş bir ölçüde artırmış olduğundan bu işleri karşılayabilmek için zaman zaman vekâletlerin teşkilât kadrolarında lüzumlu değişiklikler yapıldığı halde on seneden fazla bir zaman geçmiş bulunmasına rağmen esasen dar tutulmuş olan Başvekâlet kadrolarında hizmetlerin inkişafına muvazı bir değişiklik yapılamamıştır.

Vekâletlerin artan iş hacmi, Başvekâlet işlerinin de zaruri olarak artması neticesini tevliedettikten başka beynelmilel münasebetlerin İkinci Cihan Harbinden sonra, eskisine nazaran yeni bir safhaya girmek suretiyle iktisabettiği durum da bu işlerin ayrıca artmasını intacetmiştir.

Bu şartlar altında Başvekâlet hizmetlerinin mevcut kadro ile karşılanmasına imkân kalmamış ve bu maksatla ilişik kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Bu kanuna bağlı kadroların bir yılda bütçeye tahmil edeceği külfet 120 500 lira gibi cüzi bir artıştan ibaret olup bunun da bütçe tasarruflarıyla karşılanabileceği anlaşılmış bulunmaktadır.

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/793
Karar No. 164

6 . III . 1954

Yüksek Reisliğe

Başvekâlet Teşkilâtı hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 3 . 3 . 1954 tarihli ve 71/2765 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâiyhası encümenimize havale edilmiş olmakla Başvekâlet Müsteşarı Ahmet Salih Korur ve Maliye Vekâleti mümessili hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâiyhası, esbabı mucibesinde de arz ve izah edildiği üzere vekâletlerin artan iş hacımlarına mütenazır olarak Başvekâlet işlerinin de zaruri artışı neticesi ve gerek Milletlerarası münasebetlerin İkinci Cihan Harbinden sonra eskisine nazaran bir hayli inkişaf etmiş bulunması dolayısıyla 1943 yılında kabul olunan Teşkilât Kanunundaki kadrolarla bugünkü işlerin sürat ve intizamlı tedvirine imkân görülemediğinden 29 Haziran 1943 tarihli ve 4443 sayılı Kanunun meriyetten kaldırılmasını ve günün zaruret ve ihtiyaçlarına göre yeniden teşkilât yapılmasını istihdaf etmektedir.

Encümenimizde cereyan eden müzakerelerden ve Hükümet mümessillerinden alınan gerekli izahattan sonra maddelerin müzakeresine geçilmiş ve birinci madde, metindeki «hizmeti» kesilmesi «hizmetleri», «Kanunlar ve kararlar Tetkik Heyeti» de «Kanunlar ve kararlar tetkik dairesi» olarak değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Lâiyhanın 4 nü maddesi ile 4443 sayılı Kanun meriyetten kaldırılmış olacağına nazaran bu lâiyhaya ilişik cetvelin 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvele konulması hakkındaki bir hükmün lâiyhanın ikinci maddesine ilâve suretiyle 2. nci madde kabul edilmiştir.

3 nü madde Hükümetin teklifi veçhile aynen, 4 ve 5 nci maddeler şeklen değiştirilmek

suretiyle ve 6 nci madde ise Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Lâiyhanın 2 nci maddesine merbut kadro cetvelindeki Devlet Vekilleri Hususi Kalem Müdürü kadro maaşları diğer vekâletler hususi kalem müdürleri maaşına mütenazır olarak tesbit edilmiş, Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesindeki (70) lira maaşlı müdür unvanı muamelât müdürü, zat ve yazı işleri umum müdür-lüğü kısmında mevcut yine (70) lira maaşlı müdür unvanı da zatişleri müdürü olarak değiştirilmiş ve Neşriyat ve Müdevvenat Umum Müdürlüğü kısmına ise (30) lira maaşlı iki memur kadrosu encümenimizce ilâve edilmiştir.

Bu suretle yeniden hazırlanan kanun lâiyhası, tereihan ve müstacelen görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	Bu Mazbata
Rize	İstanbul	Muharriri
<i>İ. Akçal</i>	<i>H. Hüsman</i>	Ordu
Kâtip		<i>R. Aksoy</i>
Siird	Ankara	Antalya
<i>B. Erden</i>	<i>M. Ete</i>	<i>A. Sarıoğlu</i>
Diyarbakır	İstanbul	Kastamonu
<i>M. İkinci</i>	<i>S. Oran</i>	<i>H. Türe</i>
Kırklareli	Kırşehir	Konya
<i>Ş. Bakay</i>	<i>R. Özdeş</i>	<i>R. Birand</i>
Konya		Trabzon
<i>M. A. Ülgen</i>		3 nü maddeye nazaran
		yapılacak tâyinlerde an-
		cak 3 ve daha yukarı
		derecedeki memurların
		tâyinlerine taraftarım.
		<i>S. F. Kalaycıoğlu</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Başvekâlet Teşkilâtı hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Başvekâlet Teşkilâtı, bir müstəşarın idaresi altında Millî Emniyet Hizmeti Reisi ve mütehassıs müşavirlerle aşağıdaki dairelerden teşekkül eder.

Hüsusi Kalem Müdürlüğü,
Kanun ve Kararlar Tetkik Heyeti,
Neşriyat ve Müdevvenat Umum Müdürlüğü,
Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü,
Arşiv Umum Müdürlüğü,
Ləvazım ve Daire Müdürlüğü,
Evrak Müdürlüğü,

Mütehassıs müşavirlerle daireler arasında iş bölümü Başvekil tarafından tesbit olunur.

MADDE 2. — Başvekâlet Teşkilâtı kadroları ilişik cetvelde gösterilmiştir.

Başvekil bu teşkilâta dâhil memurları, Başvekâlete ait her hangi bir işin ifası için dilediği yerde çalıştırabilir.

MADDE 3. — Beşinci ve daha yukarı derecedeki vazifelere alınacak memurlar Başvekilin inhası ve Reiscumhurun tasdiğiyle, diğerleri dairelerinin teklifi üzerine Başvekil tarafından tâyin olunur.

MADDE 4. — 29 Haziran 1943 tarihli ve 4443 sayılı Kanun lağvedilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanun 31 Mart 1954 tarihinde meriyete girer.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini icraya Başvekil memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili
<i>A. Menderes</i>	
Devlet Vekili	Adliye Vekili
<i>C. Yardımcı</i>	<i>O. Ş. Çiçekdağ</i>
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
<i>K. Yılmaz</i>	<i>E. Menderes</i>
Harcıye Vekili	Maliye Vekili
<i>F. Köprülü</i>	<i>H. Polatkan</i>
Maarif Vekili	Nafia Vekili
<i>R. S. Burçak</i>	<i>K. Zeytinoğlu</i>
İkt. ve Ticaret Vekili	Sih. ve İç. Mua. Vekili
<i>F. Çelikbaş</i>	<i>Dr. E. H. Üstündağ</i>

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Başvekâlet Teşkilâtı hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Başvekâlet Teşkilâtı, bir müstəşarın idaresi altında Millî Emniyet hizmetleri reisi ve mütehassıs müşavirlerle aşağıdaki dairelerden teşekkül eder.

Hüsusi Kalem Müdürlüğü,
Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi,
Neşriyat ve Müdevvenat Umum Müdürlüğü,
Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü,
Arşiv Umum Müdürlüğü,
Ləvazım ve Daire Müdürlüğü,
Evrak Müdürlüğü,

Mütehassıs müşavirlerle daireler arasında iş bölümü Başvekil tarafından tesbit olunur.

MADDE 2. — Başvekâlet Teşkilâtı kadroları ilişik cetvelde gösterilmiş ve bu kadrolar 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvele konulmuştur.

Başvekil bu teşkilâta dâhil memurları, Başvekâlete ait her hangi bir işin ifası için dilediği yerde çalıştırabilir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen katul edilmiştir.

MADDE 4. — 29 Haziran 1943 tarihli ve 4443 sayılı Kanun meriyetten kaldırılmıştır.

MADDE 5. — Bu kanun 31 Mart 1954 tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 6. — Hükümetin 6 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Güm. ve İnh. Vekili	Ziraat Vekili
<i>E. Kalafat</i>	<i>N. Ökmen</i>
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili
<i>Y. Uresin</i>	<i>H. Erkmen</i>
İşletmeler Vekili	
<i>S. Yırcak</i>	

CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
1	Müsteşar	1	150	8	Şef	1	50
2	» muavini	1	125	9	»	1	40
1	Millî emniyet hizmeti reisi	1	150	7	Aynıyat muhasibi	1	60
2	Mütehasıs müşavir (İhtısas yeri)	2	125	8	Ambar memuru	1	50
3	Mütercim	1	100	8	Hesap memuru	1	50
5	Büro müdürü	1	80	9	» memuru	1	40
8	Şef	1	50	11	Memur	1	30
9	Memur	2	40	12	»	1	25
<i>Hususi Kalem Müdürlüğü</i>				<i>Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü</i>			
3	Müdür	1	100	3	Umum müdür	1	100
5	Müdür muavini	1	80	5	» » muavini	1	80
5	Devlet vekilleri hususi kalem müdürleri	2	80	6	Müdür	1	70
6	Şifre şefi	1	70	7	Tahakkuk şefi ve mutemet	1	60
8	Şef	3	50	8	Şef	2	50
9	Memur	3	40	9	Memur	2	40
10	»	2	35	10	Memur	1	35
11	»	2	30	11	»	1	30
4	Mütercim	1	90	12	»	1	25
<i>Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi</i>				<i>Arşiv Umum Müdürlüğü</i>			
2	Reis	1	125	3	Umum müdür	1	100
3	Âza (İhtısas yeri)	2	100	5	Umum müdür muavini (Aynı zamanda tasnif işleri müdürü- dür.)	1	80
3	Âza	3	100	5	Umum müdür muavini (Aynı zamanda telhis işleri müdürü)	1	80
5	Raportör ve yardımcı âza	3	80	6	Arşivist (İhtısas Mevkii)	4	70
6	Raportör	2	70	7	» » »	2	60
4	Mütercim	1	90	8	» » »	2	50
6	Müdür (Muamelât müdürü)	1	70	9	Şef	4	40
8	Şef	1	50	10	Arşiv Memuru	4	35
9	Memur	1	40	11	» »	4	30
10	»	3	35	12	» »	6	25
<i>Neşriyat ve Müdevvenat Umum Müdürlüğü</i>				<i>Levazım ve Daire Müdürlüğü</i>			
3	Umum müdür	1	100	4	Müdür	1	90
4	» » (aynı zamanda neşriyat müdürü)	1	80	5	Müdür muavini (Aynı zaman- da aynıyat muhasibi)	1	80
4	Umum Müdür muavini (aynı zamanda müdevvenat müdürü)	1	80	7	Ambar memuru ve mutemet	1	60
5	Matbaa müdürü (ihtısas yeri)	1	80	9	Memur	1	40
5	Başmusahhih	1	80	11	»	1	30
6	Musahhih	1	70	12	»	1	25
7	»	2	60				

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
4	Doktor	1	60	7	Şef ve mutemet	1	60
				8	Dosya şefi	1	50
	<i>Evrak Müdürlüğü</i>			9	Memur	1	40
5	Müdür	1	80	11	»	1	30
				12	»	2	25

Bütçe Encümeninin değiştirişine bağlı

CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
1	Müsteşar	1	150	10	Memur	3	35
2	» muavini	1	125				
1	Millî emniyet hizmeti reisi	1	150		<i>Neşriyat ve Müdevvenat Umum Müdürlüğü</i>		
2	Mütehasıs müşavir (ihtisas yeri)	2	125	3	Umum müdür	1	100
3	Mütercim	1	100	4	» » (aynı zamanda neşriyat müdürü)	1	80
5	Büro müdürü	1	80	4	Umum Müdür muavini (aynı zamanda müdevvenat müdürü)	1	80
8	Şef	1	50	5	Matbaa müdürü (ihtisas yeri)	1	80
9	Memur	2	40	5	Başmusahhîh	1	80
	<i>Hususi Kalem Müdürlüğü</i>			6	Musahhîh	1	70
3	Müdür	1	100	7	»	2	60
5	Müdür muavini	1	80	8	Şef	1	50
5	Devlet vekilleri hususi kalem müdürleri	2	70	9	»	1	40
6	Şifre şefi	1	70	7	Ayniyat muhasibi	1	60
8	Şef	8	50	8	Ambar memuru	1	50
9	Memur	3	40	8	Hesap memuru	1	50
10	»	2	35	8	Kütüpane şefi	1	50
11	»	2	30	9	» memuru	1	40
4	Mütercim	1	90	11	Memur	3	30
	<i>Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi</i>			12	»	1	25
2	Reis	1	125		<i>Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü</i>		
3	Âza (ihtisas yeri)	2	100	3	Umum müdür	1	100
3	Âza	3	100	5	» » muavini	1	80
5	Raportör ve yardımcı âza	3	80	6	Zatîşleri müdürü	1	70
6	Raportör	2	70	7	Tahakkuk şefi ve mutemet	1	60
4	Mütercim	1	90	8	Şef	2	50
6	Muamelât müdürü	1	70	9	Memur	2	40
8	Şef	1	50	10	Memur	1	35
9	Memur	1	40	11	»	1	30
				12	»	1	25

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
				<i>Levazım ve Daire Müdürlüğü</i>			
				4	Müdür	1	90
				5	Müdür muavini (Aynı zamanda ayniyat muhasibi)	1	80
				7	Ambar memuru ve mutemet	1	60
				9	Memur	1	40
				11	»	1	30
				12	»	1	25
				4	Doktor	1	60
				<i>Evrak Müdürlüğü</i>			
				5	Müdür	1	80
				7	Şef ve mutemet	1	60
				8	Dosya şefi	1	50
				9	Memur	1	40
				11	»	1	30
				12	»	2	25
				<i>Arşiv Umum Müdürlüğü</i>			
3	Umum müdür	1	100				
5	Umum müdür muavinin (aynı zamanda tasnif işleri müdürüdür.)	1	80				
5	Umum müdür muavini (Aynı zamanda telhis işleri müdürü)	1	80				
6	Arşivist (İhtisas Mevkii)	4	70				
7	» » »	2	60				
8	» » »	2	50				
9	Şef	4	40				
10	Arşiv Memuru	4	35				
11	» »	4	30				
12	» »	6	25				